

Seat No. : _____

XR-123

April-2013

LL.B. (Sem.-IV)

Labour & Industrial Law – II

Core-211

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

1. વેતન ચૂકવણી ધારા 1936 હેઠળ સમજાવો. 20

(અ) પગારની વ્યાખ્યા

(બ) અધિકૃત અને બિનઅધિકૃત કપાતો.

(ક) બોનસ ચૂકવણી ધારા હેઠળ લઘુત્તમ અને વધુમાં વધુ બોનસ

અથવા

(અ) માલિકની વેતન ચૂકવવાની જવાબદારી

(બ) અનઅધિકૃત કપાતો સામેના ઉપાયો.

(ક) બોનસની ગણતરી

2. કારખાના ધારો 1948 અન્વયે પુખ્તવયના મહિલા અને બાળકામદારો માટેના કામના કલાકોની ચર્ચા કરો. 20

અથવા

કારખાના ધારો 1948 મુજબ કામદારોની તંદુરસ્તી તથા કલ્યાણને લગતી જોગવાઈઓની ચર્ચા કરો.

3. કામદાર રાજ્ય વીમા યોજના અને તે હેઠળ મળતા લાભો. 20

અથવા

કામદાર રાજ્ય વીમા ધારા હેઠળ કાયદાને લાગુ પાડવા અંગેની અને કામદારોને પ્રાપ્ત થતી જુદી-જુદી સ્કીમો અંગે વિગતે સમજાવો.

4. ગ્રેજ્યુઈટી ધારો 1972 મુજબ કામદાર ક્યારે ગ્રેજ્યુઈટી મેળવવા હકદાર બને છે ? માલિક ક્યારે કામદારને ગ્રેજ્યુઈટી આપવાનો ઈન્કાર કરી શકે ? 20

અથવા

1972ના ગ્રેજ્યુઈટી ચૂકવણી ધારા અન્વયે જે કર્મચારીને મળવાપાત્ર ગ્રેજ્યુઈટીની રકમ માલિકે ચૂકવી ન હોય તે કર્મચારીને કાયદા અન્વયે શું ઉપાયો ઉપલબ્ધ છે તેની ચર્ચા કરો.

5. સમજાવો : (ગમે તે ત્રણ) 20

- (1) વેતન ચૂકવણી ધારા હેઠળ – કામદાર
  - (2) બોનસ મેળવવાની લાયકાત અને ગેરલાયકાત
  - (3) કારખાના ધારા હેઠળ જોખમી પ્રક્રિયા
  - (4) કારખાના ધારા હેઠળ કારખાનાની વ્યાખ્યા
  - (5) ગ્રેજ્યુઈટી ધારા હેઠળ વેતન
  - (6) ગ્રેજ્યુઈટીની રિકવરી
-

Seat No. : _____

XR-123

April-2013

LL.B. (Sem.-IV)

Labour & Industrial Law – II

Core-211

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

1. Explain under Payment of Wages Act and Payment of Bonus Act. **20**
- (a) Definition of “Wages”.
- (b) Authorised and Unauthorised Deduction.
- (c) Minimum Bonus and Maximum Bonus

OR

- (a) Liabilities of employer for payment of wages.
- (b) Remedies against unauthorised deduction.
- (c) Calculation of Bonus

2. Discuss the provisions of the Factories Act 1948 with regard to working hours of adult women workers and young children. **20**

OR

Discuss the Health and Welfare provisions of workers as per the Factories Act 1948.

3. Employee’s State Insurance scheme and benefits under it. **20**

OR

Explain in detail the “Applicability” of the Employees State Insurance Act and various scheme available there under.

4. When workman is entitle to claim gratuity under the Payment of Gratuity Act 1972, when an employers can deny gratuity to the work man ? 20

OR

If the amount of gratuity payable to an employee is not paid by the employer then in the case, what are the remedies available to an employee under payment of Gratuity Act 1972 ?

5. Explain any **three** : 20
- (1) Under payment Wages Act-workman.
  - (2) Qualification & Disqualification of Bonus
  - (3) Hazardous process (under Factory Act)
  - (4) Definition of Factory (under Factory Act)
  - (5) Wages-under Gratuity Act
  - (6) Recovery of Gratuity under Gratuity Act
-